

ОСИГУРАЊИКА

ГОДИНА XLII • БРОЈ 3 • БЕОГРАД, 15. ФЕБРУАР 2011. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Весна Стојановић,
директорка Филијале
Београд
**РЕКОРДАН БРОЈ
ЗАХТЕВА**

Измене и допуне
Закона о ПИО
**ПРАВА ИЗ
ИНВАЛИДСКОГ
ОСИГУРАЊА**

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0700/017-017

ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА
011/30-60-680
0 – 24h

- 10 % popusta u zimskom periodu,
- Mogućnost plaćanja na 5 rata
- Na 10 pensiona, 11-ti gratis

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Д.О.О. Комазец, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Према резултатима анкета и истраживања рађених током прошле године, више од две трећине запослених у нашој земљи на прво место својих брига ставља страх од губитка радног места, који је постао већи чак и од страха од болести. То су још поразније бројке од резултата Галуповог истраживања из 2008. године када је Србија заузела друго место на светској листи земаља по броју грађана који страхују од отказа. Тада је, наиме, 47 одсто испитаника одговорило да је забринуту за радно место на којем тренутно ради.

Јасно је, дакле, да су привилегије неких претходних времена – сигурност радног места и посао за цео живот, одавно историја. А могућност да се остане без посла значи материјалну несигурност, поремећаје у породици, угрожено здравље и потпуни губитак контроле над својим радним веком и животом. Због тога егзистенцијалну угроженост осећају и грађани који тренутно имају посао.

Сиромаштво притиска и Србија се суочава за константним падом животног стандарда.

Плате су неретко мале и нередовне, а штрајкови и прекиди рада све чешћи, чак и у таквом јавном сектору. У таквом миљеу није

никоме лако – ни онима који су без посла, ни онима који страхују за своје плате и радна места. Пошто је свакоме његова мука најтежа, и пензионери осећају да су управо они највеће жртве кризе и да живе најлошије.

Сви знамо колика је просечна пензија у Србији и колику удобност она може да понуди. Ипак, истине ради треба рећи да велики део запослених прима исто толико и са тим средствима покушава да живи, школује децу и решава стамбено питање.

Старост сама по себи доноси низ тешкоћа и проблема и скоро увек погоршање материјалних услова, али су данашњи пензионери бар свој радни век провели спокојно, недотакнути „лепотама“ транзиције. И, кад смо већ код истраживања – анкета „Како живе пензионери у Србији“, спроведена пре три године, показала је, можда неочекивано, да због велике незапослености и стамбене кризе скоро 48 одсто пензионера помаже своју децу, а тек сваком десетом помажу потомци. Можда није довољно за достојанствену старост, али држава ипак показује бригу, јер редовна пензија сваких петнаест дана је тренутно једина извесност у овој земљи.

М. Јовановић

Имамо, а не знамо

Немали број оних који прате културна и слична збивања у Србији зна да је почетком године одржан четврти Кустендорф, значајна филмска и музичка манифестација, којој је поред осталих присуствовао и Никита Михалков. Постоје, пак, и догађаји о којима мало или ништа не знамо, а који би могли да нам обоје живот и свакодневицу учине занимљивијом. Јер Србија има бројне и често уникатне манифестације.

Већ је одржан Лов на шакала у Беочину, и Хајка на вукове у Белој Паланци. Да је фебруар месец љубави и вина, показују бројни догађаји посвећени виноградарству, јер је Свети Трифун виноградарска слава, и разне прославе Дана заљубљених, међу којима је и Такмичење у најдужем пољупцу у Врњачкој Бањи.

Пред крај месеца организују се и хајке на лисице. Окончане су и овогодишње Мушка и Женска бекријада у Бољевцу. А наша земља, односно Крушеваци, има и Удружење угурсуза, баксуза и намћора које се, ни мање ни више, зове „Добра нарав“. Основали су га као добротворно друштво, давне 1927. године, угледни Крушевљани, трговци, кафеџије, занатлије, просветни и културни радници, критикујући малограђанштину.

Чланови овог јединственог удружења које се хумором бори против сиромаштва су лекари, професори, радници разних занимања, уметници, потомци сиромашних ђака којима су колачари за Врбицу делили одећу и друге поклоне... Удружење прославља Девети торник (девети

уторак по Божићу), а на овој јединственој слави свира се химна, игра наопако коло, а баксузи, угурсузи и намћори придржавају се кодекса „ћутање је злато“, и ко га прекрши, плаћа казну. Сав новац прикупљен на слави намењен је сиромашним а добрим ђацима. Удружење „Добра нарав“ сматра да се баксуз такав роди, угурсуз је надоградња баксуза, а намћор се постаје с годинама.

Ј. Оцић

РАДНИ СУСРЕТИ ЧЕЛНИКА РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА СА РУКОВОДИОЦИМА ФИЛИЈАЛА

Грађани брже до својих права

Менаџмент РФ ПИО наставио је током јануара и фебруара низ радних састанака са руководством и запосленима у филијалама широм Србије, са жељом да тачно „сними“ стање на терену. Непосредни контакти са директорима и начелницима одељења за остваривање права из ПИО и одељења за опште и финансијске послове, као и са шефовима служби филијала одржани су почетком фебруара и у просторијама Дирекције Покрајинског фонда у Новом Саду.

– Недавни радни састанци са директорима филијала и њиховим најближим сарадницима били су корисни како за руководство Фонда, тако и за запослене у нашим филијалама – рекла је Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО. – Највише ме радује што је евидентан тимски рад у свим организационим деловима Фонда, као и то да запослени добро професионално и стручно сарађују. За директне контакте са руководиоцима филијала на терену определили смо се да би ефекте наших пословних договора, кроз побољшање квалитета, ажурности и ефикасности, као и кроз однос запослених према клијентима, у најкраћем року осетили и сви грађани који нам се обраћају. Примећујем да су код неких филијала, чије смо пословање на заједничким састанцима раније анализирали, већ уочљиви и први позитивни резултати новог приступа у раду.

Славко Имрић, Драгана Калиновић и Зоран Јосиповић

Директорка Калиновић је поновила да је на путу ка реализацији стратешког циља Фонда – трансформацији у модеран и ефикасан кориснички сервис за грађане, претходне године било и објективних тешкоћа пошто је рационализацијом смањен број запослених, а обим посла увећан у односу на 2009. годину, али је ипак, уз напоре свих запослених и руководства, остварен завидан резултат.

– Иако је међу 460 запослених, који су кроз социјални програм отишли из Фонда, највише било радника са великим стручним знањем и искуством, који су често били и носиоци послова у својим

срединама, ми смо у протеклој години обрадили и донели решења и одлуке за скоро 90 одсто поднетих захтева. То је за девет одсто више него претходне године, а и број пренетих захтева смањили смо за половину – нагласила је Драгана Калиновић.

Искуства и информације са ових састанака помоћи ће при утврђивању критеријума и норматива у раду који ће обавезивати све запослене, а допринеће постизању још бољих резултата. На радним сусретима анализирали су и разлози због којих поједини предмети чекају на решавање дуже од законског рока од два ме-

Радни састанак са руководством вршачке филијале

Копир-апарат директорке „одлази“ у Бачку Тополу

Најбрже решено питање на протеклим радним сусретима био је један проблем техничке природе – када је Служба Филијале Суботица у Бачкој Тополи, која се истакла добрим радним резултатима, нагласила да им је потребан један факс копир-апарат, директорка Драгана Калиновић им је одмах уступила свој.

сеца. Кроз сагледавање сличних примера, и уз заједнички ангажман присутних, дошло се до решења за неке од ситуација које су се појављивале као проблем, али су уочени и делови пословног процеса где је могуће повећати ажурност.

Директорима филијала за још ефикаснији рад недостају радници, и готово сви су то истакли на овим скуповима. Славко Имрић, директор Покрајинског

Учесници састанака у Новом Саду

На радним сусретима у Новом Саду менаџмент Фонда, поред директорке Драгане Калиновић и директора Покрајинског фонда, Славка Имрића, представљали су Зоран Јосиповић, заменик директора РФ ПИО, Енвер Никишић, помоћник директора РФ ПИО, мр Слободан Гамбер, помоћник директора ПФ, Влада Станковић, директор Сектора за остваривање права из ПИО у РФ, Иван Мимић, директор Сектора за финансијске послове РФ, Чедомир Француски, директор Сектора за остваривање права из ПИО у ПФ, и Гордана Миросавић, директорка Сектора за финансијске послове у ПФ. Филијале Покрајинског фонда заступали су директори филијала, начелници одељења за остваривање права из ПИО и општих и финансијских послова, као и шефови служби.

фонда ПИО, оценио је високо поменуте радне састанке:

– Размена мишљења и разговори били су веома отворени и без задршке. Сви проблеми су „стављени на сто“ – што је и био циљ ових радних сусрета. Објективно смо сагледали проблеме, било да су они кадровске или техничке природе, било да их можемо решавати у самој филијали, или се морају укључити и дирекције Републичког или Покрајинског фонда. Дакле, битно је да смо снимили проблеме, да их решавамо, и да идемо ка бољој ажурности. Наравно, то ће нам помоћи да што пре дођемо до јединствених процедура и стандарда како би се подједнако радило у свим филијалама од Лесковца до Суботице, а чему тежи и руководство Фонда – рекао је Имрић.

Према речима директорке Драгане Калиновић, након детаљне стручне анализе рада, јединствени закључак свих учесника ових радних сусрета је да још има простора за повећање ажурности и ефикасности у раду запослених у РФ ПИО.

Мирослав Мектеровић

РАЗГОВОР СА ВЕСНОМ СТОЈАНОВИЋ, ДИРЕКТОРКОМ

Прошле године

Више од 70 одсто захтева решено у законском року, просечно се на решење чека 38 дана

Када се помене београдска филијала Фонда ПИО, директне асоцијације становника главног града су Немањина 30 и гужва. Дугогодишња настојања да се проблем чекања пред шалтерима реши на адекватан начин коначно су уродила плодом, каже за наш лист Весна Стојановић, директорка Филијале Београд:

– Откад је на улазу у шалтер салу постављена машина која штампа тикете са редним бројем пријема и поред ње двојица радника који дају усмена обавештења и објашњења и грађане, с обзиром на њихове потребе и захтеве, упућују на одговарајући шалтер или канцеларију, ситуација се знатно променила. Избегнуте су неорганизоване гужве и непотребно „шетање“ странака од једног до другог шалтера. Посебно морам да истакнем рад запослених у свим шалтер салама: у Немањиној 30, Булевару уметности 10 и испоставама у Младеновцу, Лазаревцу и Обреновцу. Рад запослених у писарницама је био веома напоран и нарочито појачан у децембру и новембру када се дефинитивно у јавности знало да ће се мењати прописи из ПИО. Дневно је долазило више хиљада људи да се распита о каквим променама је реч и да ли им је повољније да у пензију оду по старим или да сачекају нове прописе од 1. јануара ове године. Многи грађани су долазили и још долазе да провере да ли имају уплаћено онолико стажа колико су заиста радили или им је неко од послодавца ускратио уплату доприноса и тиме

Весна Стојановић

их довео у неповољну позицију да евентуално сами уплате недостајући допринос или „појуре“ послодавца да испуни своју законску обавезу. Најједноставнији начин да сваки грађанин добије увид у сопствене податке о стажу и заради свакако је узимање пин кода на шалтеру филијале помоћу кога свако може да уђе на сајт Фонда ПИО и сам провери податке. Морам да напоменем и да београдска филијала има организовану правну помоћ, тако да су у Немањиној четири правника, а у Служби 1 на Новом Београду један правник свакодневно на услузи грађанима. Правна помоћ је у сваком тренутку доступна свим

Специфичности

Поред тога што је највећа, Филијала Београд има и одређене специфичности у свом раду, односно обавља послове које друге филијале не раде:

– само у овој филијали права из ПИО могу да остваре расељена лица са подручја КиМ која живе ван Србије;

– наши држављани који раде у амбасадама, конзуларним представништвима, страним фирмама и међународним организацијама пријављени су у београдској филијали и посебна група запослених води послове везане за њихова права;

– чланови породица наших радника Министарства иностраних послова само у београдској филијали могу да се пријаве на осигурање по члану 15;

– велике фирме (Србијашуме, ФТО, ЖТО, Делта) извршиле су пререгистрацију својих фирми на централу у Београду, тако да ће сви запослени у овим предузећима права из ПИО остваривати у београдској филијали, као и инваљидна лица која раде у овим фирмама.

рекордан број захтева

Одмор у бањама

Треба рећи да се у оквиру послова Филијале радило и на решавању друштвеног стандарда пензионера, односно упућивању на бањско-климатски опоравак. После објављеног конкурса, почетком прошле године, у Филијалу је стигло око 7.000 захтева за коришћење овог права. Број од 2.524 места у рехабилитационим центрима, који је у расподели на републичком нивоу одређен Филијали за град Београд, искористило је у прошлој години 2.200 пензионера (остали ће то право искористити у 2011. години).

грађанима који имају нејасноћа, дилема или питања о правима из пензијског и инвалидског осигурања, бесплатна је и на тим пословима раде врло искусни правници – објашњава наша саговорница.

У београдској филијали ради укупно 51 шалтер: 36 у Немањиној, 12 у ново-београдској Служби 1 и по један у свакој од три испоставе.

– Морам да кажем да је у потпуности остварена намера руководства Филијале да се што већи број послова „спусти“ у шалтер салу и приближи грађанима како би се одређени административни и други послови обављали на лицу места и уз непосредан контакт и сарадњу са странком. Крајем прошле године

због предстојеће промене прописа број захтева за остваривање права је више-струко повећан, тако да је рад продужен и појачан, што је очигледно и из броја захтева примљених у новембру и децембру. Постигнут је висок ниво ажурности о чему сведоче и бројке. Наиме, у београдској филијали просек за доношење решења је 38 дана (законски рок је 60 дана). Треба рећи и то да је, и поред смањења броја радника током прошле године, сав посао благовремено завршаван, а почело се и са новим стварима. Од 1. октобра започет је пријем јединствених пријава на социјално осигурање, заједно са Националном службом за запошљавање и Заводом за здравствену

осигурање. Било је веома сложено и захтевно прекинути са старим начином рада и прихватити рад са јединственим пријавама на осигурање, а да при том немамо увид како тај посао обављају остале две установе. Ипак, успели смо да у ходу решимо највећи део проблема и за три месеца колико се примају јединствене пријаве код нас их је примљено 60.930. Укупно, од почетка године београдска филијала примила је 2.770.230 разних врста пријава – М образаца за све врсте пријава до 1. октобра и јединствене пријаве после овог датума – наводи Весна Стојановић, директорка Филијале Београд.

Весна Анастасијевић

Добра организација

Прошле године поднето је 172.025 захтева, од којих је више од 10.000 захтева за једнократну помоћ од 5.000 динара, око 5.400 захтева за потврду стажа и остваривање права на пензију по конвенцији са Републиком Словенијом, више од 18.000 захтева за потврде и уверења за потребе судова и других органа и преко 140.000 захтева за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања. Треба напоменути да је само у децембру 2010. године у Филијали (заједно са Службом) било у раду 18.595 захтева. Овако велики број разних захтева оптеретио је рад свих запослених у Филијали, али је уз добру организацију послова успешно савладан.

Хуманост на делу

У организацији Института за трансфузију крви Србије и Општинске организације Црвеног крста Вождовца, 41 радник Филијале Београд добровољно је дао крв 8. фебруара ове године у Спортском центру Шумице. У акцију добровољног давања крви укључиће се још око 20 пријављених радника који због прехладе и сличних здравствених проблема нису могли да дају крв. Због изузетног одзива радника на ову веома важну и хуману акцију, Филијала Београд се кандидује за републичко признање Црвеног крста „Златни знак за најхуманију средину“.

Регистрација газдинстава

Пољопривредни произвођачи и ове године треба да региструју или обнове регистрацију свог газдинства да би и даље могли да користе подстицајне мере Министарства пољопривреде.

Регистрација пољопривредних газдинстава обавља се до 31. марта 2011. године. Један од основних циљева Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у 2011. години биће унапређење и модернизација пољопривредне производње да би земљорадници, који су заслужни за прошлогодишњи рекордни суфицит и извоз пољопривредних и прехранбених производа, наставили да се успешно баве својом делатношћу.

Нова Варош: по 15.000 динара за бебе

У оквиру акције подстицања natalитета, сва деца рођена током ове године у златарском крају добиће по 15.000 динара из буџета општине Нова Варош.

Према усвојеном правилнику, накнаду из буџета моћи ће да добију родитељи новорођених беба који имају пребивалиште на територији ове општине, а неопходну документацију са захтевом за доделу помоћи треба да поднесу локалној служби за дечју заштиту у року од три месеца од рођења детета.

Акцију доделе новчане помоћи за новорођенчад пре две године покренуло је Општинско веће. Буџетску помоћ која је донедавно износила 10.000 динара, лане је добило 95, а у 2009. години око 130 беба.

Социјални станови у Севојну

У Севојну ће бити изграђено 15 стамбених јединица просечне величине око 40 квадрата, намењених решавању стамбених питања избеглица и интерно расељених особа, од чега ће три стана добити социјално угрожене породице из Ужица. Пројекат финансира Европска унија, у складу са напорима Владе Србије и Комесаријата за избеглице да унапреде животне услове и трајно реше стамбено питање ових категорија становништва.

Делегације градова у Матици српској

Једна од манифестација којом је обележен 1. фебруар, Дан Новог Сада, јесте и посета делегација Норича, Темишвара и Перуђе Матици српској, где су им домаћини били академик Чедомир Попов и проф. др Душан Николић. Упознајући госте са историјатом ове значајне институције домаћини су нагласили да је Матица српска научно, књижевно и културно друштво основано 1826. године, које популарише и развија уметност, науку и књижевност.

Изложба најлепших календара у Новом Саду

На Дан Новог Сада – 1. фебруар, у Музеју савремене уметности Војводине отворена је XV изложба најлепших календара, честитки и пословних поклона за 2011. годину. Најуспешнијим дизајнерима и уметницима, сликарима, фотографима и писцима са подручја скоро читавог Балкана, као и фирмама које су их ангажовале, додељена су признања за креативно и естетско обликовање и изражавање свакодневног света бизниса.

У жирију су били Мирослав Мушић, теоретичар и критичар дизајна (председник), Перо Зубац, песник, Ласло Капитањ, дизајнер, Драган Куручић, фото-дизајнер, Радуге Бошковић, академски сликар, и Драган Косановић, стручњак за маркетинг.

Критеријуми за избор најлепших радова били су дизајнерска решења, уметнички концепт, квалитет штампе и начин на који су поруке пренете корисницима, а признања за најлепши сет календара добиле су компаније НИС, ЕПС и „Војводинашуме“.

Изложени оригинали устава Србије

У Крагујевцу је поводом Сретења, Дана државности, изложена збирка од шест устава Кнежевине и Краљевине Србије. Оригинали устава, основних симбола државности – Сретењског, Турског, Намесничког, Устава Краљевине Србије из 1888. године, Устава Краљевине Србије из 1901. године и Устава Краљевине Србије из 1903. године, први пут су изнети из депоа Архива Србије и представљени јавности на изложби која је приређена у Народном музеју у Крагујевцу.

Уставе Кнежевине и Краљевине Србије, који сведоче о развоју уставности али и о изградњи модерне државе и борби за аутономију у XIX и почетком XX века, градоначелнику Крагујевца, Верољубу Стевановићу, предао је на чување директор Архива Србије, Мирослав Перишић, а ову репрезентативну изложбу отворила је председница Скупштине Србије, Славица Ђукић-Дејановић.

Половина прихода за храну

У трећем кварталу 2010. године у Србији су просечна месечна располагава средства по домаћинству износила 49.760 динара. Од укупно расположивих средстава 94,6 одсто чине приходи у новцу, а 5,4 одсто су приходи у природи (помоћ у храни од родбине са села).

Највећи удео у новчаним приходима имају приходи из редовног радног односа – 46,6 одсто и пензије – 34 одсто. Издаци за личну потрошњу домаћинстава у Србији износе 42.766 динара, од чега је највећи удео издатака за храну и безалкохолна пића – 41,1 одсто.

Ову су подаци Републичког завода за статистику који је иначе престао да објављује извештаје о кретању цена на мало и трошковима живота уз образложење да те информације не објављују ни земље у окружењу јер се на основу њих може прерачунати стопа инфлације.

Убудуће статистика по методама ЕУ

Министарство трговине и Републички завод за статистику представили су недавно нову потрошачку корпу која је израђена у складу са методологијом Европске уније. Нова корпу сада уместо 49 има 75 прехранбених артикала и скупља је у односу на стару иза 32,49 одсто.

У састав нове просечне корпе ушле су разне врсте хлеба, буреке, пецива, замрзнуто тесто, кукурузно брашно, спанаћ, парадајз, печурке, поморанџе, суве шљиве, свињска ребра и врат, шункарица, пресована шунка, морска риба, маргарин, кајмак, павлака, стерилисано млеко, чоколада за јело у кување, мајонез, концентрована супа, чај и сокови.

Потрошачка корпу се обрачунава за трочлану породицу и у децембру је износила 39.779 динара. Према новом обрачуну, она би коштала 52.701 динар.

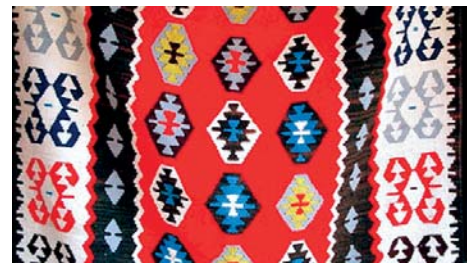
Исплата пензија

Исплата првог дела јануарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 9. фебруара.

Пензионери самосталних делатности примили су целе јануарске пензије 3. фебруара, а бившим пољопривредницима први део припадности за јануар исплаћен је 5. фебруара.

Изложба традиционалних рукотворина у ТОС-у

Изложба под називом „Традиционалне рукотворине као пословни поклон“ отворена је почетком фебруара у Туристичкој организацији Србије, у Чика Љубиној 8.

Изложене рукотворине утемељене су на вековној традицији крајева из којих жене произвођачи долазе, а традиционални производи су осавремењени кроз модеран дизајн и адекватно упаковани.

Овом пројектом ангажовано је 100 жена из 23 локалне самоуправе широм Србије које ће бити запослене на шест месеци, а основни циљ пројекта, поред запошљавања, јесте и промоција и очување културног наслеђа Србије.

Изложбу је организовала „Етно-мрежа“ уз подршку Министарства економије и регионалног развоја и Националне службе за запошљавање.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ПИО

Остваривање права из инвалидског осигурања

Поједностављено је покретање поступка за остваривање права на инвалидску пензију, а новчана накнада за помоћ и негу биће исплаћивана и корисницима који су смештени у установе социјалне заштите за смештај старих лица

Измене и допуне Закона о пензијском и инвалидском осигурању извршене су, између осталог, и у делу којим је регулисано остваривање и коришћење права на инвалидску пензију, као и права на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица. Промене до којих је дошло, у делу Закона који се тиче ових права, предочава за наш лист Момира Лалић, начелница Одељења за пензијско и инвалидско осигурање у Сектору за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања Фонда ПИО.

– У значајној мери је поједностављено покретање поступка за остваривање права на инвалидску пензију. Поступак се покреће на захтев осигураника, на основу предлога за утврђивање инвалидности који даје изабрани лекар. Раније је на овај предлог била потребна и сагласност лекарске комисије у здравственој установи. Ако сагласност није постојала, осигураник је морао да сноси трошкове вештачења. С обзиром на то да сагласност лекарске комисије није потребна, у складу са тим извршиће се одговарајуће измене важећег

Момира Лалић

Правилника о образовању и начину рада органа вештачења. Поред тога, Законом о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању предвиђено је да и професионална војна лица буду уведена у „цивилни“ систем пензијског и инвалидског осигурања, с тим што ће се те измене примењивати од 1. јануара 2012. године, па ће се за ову категорију осигураника Правилником накнадно прописати поступак вештачења – каже Момира Лалић.

Наведена новина није једина када је реч о остваривању права из инвалидског осигурања.

– Када је за решавање о правима из пензијског и инвалидског осигурања потребно утврђивање постојања инвалидности, Фонд решењем утврђује те чињенице на основу налаза, мишљења и оцене органа вештачења. То практично значи да, када

је по захтеву за остваривање права на инвалидску пензију, на основу налаза, мишљења и оцене органа вештачења, утврђено да постоји потпуни губитак радне способности, првостепени орган ће у случају када се подносилац захтева налази у осигурању, донети решење којим се утврђује потпуни губитак радне способности. Затим ће хитно предузети потребне радње за утврђивање података о стажу и зарадама, односно основицама осигурања, како би се у што краћем року стекли услови за доношење решења којим ће се одлучити о праву и висини инвалидске пензије по престанку осигурања. Изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању предвиђено је да се приликом одређивања висине инвалидске пензије (то се односи и на старосну пензију), за осигуранике жене постепено смањује проценат за увећање стажа

осигурања и пензијског стажа са 15 на шест одсто. Наведено смањење ће се примењивати почев од 2013. тако да ће 2021. године оно износити шест процената – објашњава начелница Одељења за пензијско и инвалидско осигурање.

Новчана накнада за помоћ и негу другог лица уводи се поново као право из ПИО.

– Познато је да је и до сада за случај потребе за помоћи и негом другог лица било предвиђено право на новчану накнаду, али је оно било предвиђено чланом 244 у прелазним и завршним одредбама Закона. Тај члан је брисан и сада је новчана накнада за помоћ и негу другог лица новим прописима дефинисана као право из пензијског и инвалидског осигурања. Изменама је предвиђено да се поступак за остваривање овог права покреће по захтеву осигураника, односно корисника пра-

ва, а оно што је ново јесте да се поступак покреће и по службеној дужности на основу мишљења органа вештачења које је дато приликом вештачења о инвалидности по захтеву за признавање права на инвалидску пензију. То значи да орган вештачења том приликом цени и да ли постоји потреба за помоћи и негом другог лица – каже Момира Лалић.

Законом је дефинисано које особе имају право на ову врсту новчане накнаде.

По речима наше саговорнице, право на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица имају осигураници и корисници пензије којима је због природе и тежине стања повреде или болести утврђена потреба за помоћи и негом за обављање радњи ради задовољавања основних животних потреба.

– Реч је о непокретним особама или оним корисницима и осигураницима који нису способни да се самостално крећу ни у оквиру стана уз употребу одговарајућих помагала, нити да се сами хране, свлаче, облаче и да одржавају основну личну хигијену, као и о слепим особама које су изгубиле осећај светлости са тачном пројекцијом и особама које постижу вид са корекцијом до 0,05 – појашњава Момира Лалић.

Погодности, када је реч о изменама и допунама Закона о ПИО у односу на досадашње законске прописе, постоје и у погледу коришћења новчане накнаде за помоћ и негу другог лица.

– Значајна погодност је у томе што ће се новчана накнада за помоћ и негу исплаћивати и у случају када је корисник права на накнаду смештен у неку од установа социјалне заштите за смештај старих лица. Овим корисницима је раније, према старом закону, била предвиђена обустава исплате новчане накнаде, што више неће бити случај – наглашава Момира Лалић, начелница Одељења за пензијско и инвалидско осигурање у Фонду ПИО.

Јелена Оцић

РУМА

Семинар за будуће предузетнике

Испостава Националне службе за запошљавање у Руми организовала је недавно тродневни семинар за 28 полазника, који су упознати са правним и економским аспектима приватног предузетништва. Поред тога, научили су како се пише бизнис план и сазнали како да дођу до субвенција за покретање сопственог бизниса. Семинар би требало да им помогне при samozapoшљавању, да развију свој посао али и да запосле друга лица.

Полазници су добили и „Водич за будуће предузетнике“, који су заједнички издали локална самоуправа и Опште удружење предузетника Руме. У Водичу је приказано стање предузетништва у румској општини, понуђене су предузетничке идеје, објашњена процедура регистрације, пореске обавезе, могућности за набавку опреме и за-

пошљавање радника, вођење књига и друго.

На крају семинара са полазницима су разговарали Горан Вуковић, председник општине Рума, Нада Бегојевић, начелница Одељења за привреду и буџет, и директорка испостава НСЗ у Руми, Светлана Бошњаковић Михајловић.

– Румска општина се налази у војвођанском врху по издвајањима средстава из буџета за запошљавање. Сви ми морамо бити у служби оних који су решени да отпочну самостални бизнис, да им дајемо савете, стручну помоћ, књиговодствене услуге, да им обезбедимо кредите и све друго што им је потребно – рекао је полазницима Горан Вуковић, председник румске општине.

Нада Бегојевић је додала да је локална самоуправа у овој години планирала да за под-

стицаје запошљавања и остало издвоји 14 милиона динара.

У овој општини се надају да ће та сума бити довољна, јер ће се и Покрајински секретаријат за рад, запошљавање и равноправност полова активно укључити у цео посао, као и Министарство економије и регионалног развоја. Јавни позиви су објављени, па се очекује да ће 2011. година бити у знаку запошљавања.

А задовољство након завршене обуке за предузетнике није крила ни директорка испостава НСЗ у Руми.

– Лица која конкуришу за средства морају имати сертификат о завршеној обуци за предузетнике – рекла је Снежана Бошњаковић Михајловић. – За вођење бизниса веома је важна мотивација, али и енергија која ће помоћи да се остане у послу и када се наиђе на тешкоће.

Д. Р.

Са полазницима су разговарали и челници Руме

ВОЈВОЂАНСКИ ФОНД ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ

Седам кредитних линија за паоре

Конкурси трају до 1. марта ове године, осим онога за набавку основног стада у овчарству и козарству

Благовремено, пре почетка пролећних радова, Покрајински фонд за развој пољопривреде објавио је, 6. фебруара ове године, конкурсе за седам различитих кредитних линија којима се нуде повољни кредити војвођанским паорима. Сви конкурси ће бити отворени до 1. марта 2011. године, осим онога за набавку основног стада у овчарству и козарству, који ће трајати док се не искористе средства планирана за ту намену.

Ради се о кредитима за набавку нових система и опреме за наводњавање; набавку нових заштићених башти (пластеници, стакленици) и опреме у њима; за набавку нове пољопривредне механизације (погонске, прикључне); за подизање вишегодишњих засада воћа; пчелињих ројева, нових кошница и опреме за пчеларство; за подизање вишегодишњих засада винове лозе и опреме у виноградарству, и за набавку основног стада у овчарству и козарству. За реализацију свих кредита обезбеђено је 159 милиона динара. Текст конкурса и пријаве за њих заинтересовани могу да преузму на сајту Покрајинског фонда за развој пољопривреде: www.fondpolj.vojvodina.gov.rs, а додатне информације могу да потраже на телефон 021/557-451.

Према речима Стојана Маринковића, вишег саветника у Фонду, након деценије постојања ове институције, током које је реализовано око 1.500 кредита у вредности од осам

Стојан Маринковић и Жожеф Сабо

милиона евра, Фонд је ове године потенцијалним корисницима понудио повољније услове кредитирања, који су при том највише прилагођени мањим регистрованим пољопривредним газдинствима, каква преовлађују у Војводини. Жожеф Сабо, директор Фонда, истакао је да највиша камата по понуђеној кредитној линији износи два одсто на годишњем нивоу, а најнижа 1,4 одсто. Поред ове погодности има и других олакшица – за кредите није потребно подносити бизнис план, конкурсна документација није компликована, а све кредитне линије садрже одредбе о грејс-периоду (почеку). То ову понуду чини најповољнијим видом кредитирања пољопривредне производње у региону. А од ове године корисници кредита који преко конкурса Фонда желе да набаве пољопривредну механизацију до максималног износа од 20.000 евра, могу приложити као хипотеку и машину или трактор који купују.

Конкретно, према кредитним линијама, средства за куповину нових система и опреме за наводњавање биће одобрavana са каматном стопом

од 1,4 одсто на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле, и то: за набавку опреме за наводњавање вредности до 5.000 евра одобраваће се кредити са периодом мировања отплате од девет месеци и роком отплате од две године, а за набавку опреме за наводњавање вредности од 5.001 до 15.000 евра одобраваће се позајмица са почеком од годину дана и роком отплате 30 месеци.

Када је реч о кредитима за набавку нових пластеника и стакленика и опреме у њима, каматна стопа износиће два одсто на годишњем нивоу, са роком отплате 36 месеци и грејс-периодом од годину дана, и максималним износом кредита до 15.000 евра.

Кредити за подизање вишегодишњих засада воћа даваће се са каматом од два одсто и предвиђеним почеком од 24 до 48 месеци, као и са роком отплате од 12 до 36 месеци, зависно од врсте воћа. Максималан износ ове позајмице је 10.000 евра.

Позајмице за подизање вишегодишњих засада винове лозе и опреме у виноградарству понудиће се по камати од два процента на годишњем

нивоу, уз грејс-период од 36 месеци и рок отплате од две године, а највиши износ кредита је 10.000 евра.

Кредити за набавку нових кошница и опреме за пчеларство моћи ће да се отплаћују 18 месеци, са каматом од два одсто годишње и грејс-периодом од 24 месеца. Максимални износ ових кредита је 20.000 евра.

За набавку нове пољопривредне механизације у воћарству и виноградарству (погонске, прикључне) кредити ће бити доступни уз камату од два одсто, грејс-период од шест месеци и рок отплате од четири године, али и са учешћем од 15 одсто при куповини трактора.

Кредитна линија за набавку основног стада у овчарству и козарству има грејс-период од годину дана, а рок отплате је 18 месеци. Максималан износ ове позајмице је 12.000 евра, а камата је, такође, два одсто.

Право учешћа на објављеним конкурсима имају пољопривредна газдинства – физичка и правна лица са подручја АП Војводине, уписана у Регистар пољопривредних газдинстава.

Мирослав Мектеровић

Механизам чистог развоја

У Крагујевцу је у организацији Министарства животне средине и просторног планирања Републике Србије, у сарадњи са Министарством животне средине, копна и мора Републике Италије и Службом за заштиту животне средине Управе за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине града Крагујевца, одржан семинар на тему могућности, добити и предности Механизма чистог развоја. Предавачи су били представници министарстава Републике Србије и Републике Италије, као и представници градова у којима су већ примењивани ови програми. На семинару је представљен концепт Механизма чистог развоја Кјото протокола, добит која се остварује кроз његову реализацију, као и конкретни пројекти израђени у Србији.

Током семинара у Крагујевцу чуло се да пројекти у оквиру Кјото протокола могу да допринесу лакшој имплементацији националног законодавства по повољним финансијским условима, као и реализацији пројектних активности које подразумевају повећање енергетске ефикасности, коришћење остатака у сектору пољопривреде и шумарства, депонског гаса и слично, а кроз механизам чистог развоја.

Имплементација пројекта Механизма чистог развоја одвија се у неколико специфичних фаза и доноси вишеструку корист за локалне заједнице – од развијања нових технологија, финансијске добити, повећања инфраструктуре, преко отварања нових радних места, побољшања социјалног стандарда и здравствених

услова, бољег квалитета воде и ваздуха, ублажавања климатских промена и очувања локалних ресурса. У Србији су идентификована три основна ресурса која се могу развијати, а то је производња биомасе, складиштење отпада и коришћење природног гаса, и могућност изградње малих хидроцентрали.

Наша земља је чланица Кјото протокола од 2008. године.

М. Сантрач

УДРУЖЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОЂАЧА „БАНАТСКА ЛЕНИЈА“

Следи нови подухват

Удружење пољопривредних произвођача „Банатска ленија“ једно је од шест добитника награде општине Кикинда за 2010. годину. Признање су добили за успехе постигнуте на развијању пољопривреде.

Локална самоуправа је препознала напоре које је „Банатска ленија“ уложила од 2003. године, када је удружење основано, на унапређењу повртарства и воћарства.

Логично је онда што је Извршно веће кикиндске општине прихватило молбу ове асоцијације за постављање мини-хладњаче контејнерског типа, површине 60 ме-

тара квадратних. Стога је свих 228 чланова „Банатске леније“ решило да заједнич-

ки конкуришу за износ од око 30.000 евра. Толико је потребно за куповину опре-

ме капацитета 200 кубних метара за чување поврћа и воћа.

Општина Кикинда треба да обезбеди погодну локацију са пратећом инфраструктуром. На тај начин ће помоћи и подупрети спремност малих произвођача поврћа и воћа за побољшање услова за снабдевање тржишта својим плодовима.

Удружење „Банатска ленија“ истакло се већ организовањем бројних едукативних акција и промотивних манифестација. Његови пројекти су запажени а удружење стално повећава број својих чланова.

Сава Завишић

ОПШТИНА ВЛАДИМИРЦИ ДОБАР ПРИМЕР ЗАПОШЉАВАЊА ЖЕНА

Лепши пол „НОСИ“ производњу

Око 800 жена, запослених у две владимирачке фабрике обуће и циновским пластеницима „на дугме“ у Дебрцу и Месарцима, постале су „ударне игле“ производног процеса и извоза горњих делова обуће и раног поврћа, пре свега парадајза, паприке и краставца. Међу њима је и добар број избеглица из Хрватске и Босне и Херцеговине и прогнаних са Косова и Метохије, а неки су због опште беспарице подигли властите пластенике, у којима производе рано поврће.

– Моје поврће је еколошки чисто – тврди Стево Лазич из околине Петриње, који у сезони има тезгу „под кестеном“ у центру Дебрца. – Нема никакве сумње да су парадајз и краставац лишени штетних примеса, па их брзо и продам. Највећу заслугу за скромну производњу квалитетног зелениша има моја супруга Гордана, која о томе највише води рачуна. Нема неке нарочите зараде, али је у свему најважније да се покрију трошкови, да се нешто ради... – додаје Лазич.

У циновским пластеницима ПИК „7. јули“ у Дебрцу и „Витро“ Зорана Попаре у Месарцима раде углавном жене из

многих села ове претежно пољопривредне општине. Зелениш се производи целе године, а највећи купци су трговински ланци у Београду и другим градовима. Одређене количине, нарочито парадајза, пласирају се и изван Србије.

– Газда и његови први сарадници цене рад и резултате рада, па нас по учинку и награђују – чули смо од Слободанке Николић, раднице у пластенику „Витро“, а њено мишљење деле и остале припаднице лепшег пола, које су у трци за послом ухлебљење нашле у овом пластенику. Он доминира читавом околином и храни бројне породице.

Највише запослених жена има фабрика горњих делова обуће „Визард“, чији су власни-

ци браћа Роси из Падове. Овде ради близу 500 жена из шабачког и владимирачког краја, које аутобусима фирме долазе на посао. У кругу фабрике постоји и ресторан, а запослени primaју солидне плате и регрес за годишњи одмор.

– У овој италијанској фабрици влада западни стил рада и понашања, а обућа се, посредством централе у Падови, извози у земље ЕУ – кажу у „Визарду“, и наглашавају да је све остало у домену пословне тајне. Тако се понашају сви, од портира до власника.

У срцу плодне Посавотамнаве, у Владимирцима, посто-

ји и успешно ради још једна фабрика горњих делова обуће, што је реткост у Србији. Њен власник је Драган Симеуновић, а сва производња је намењена „Планики“ из Новог Места у Словенији.

– У фабрици „Ђорђо“ запослено је стотину радника искључиво из ове општине, чиме је знатно „скраћен“ списак незапослених жена које, због доста неповољне привредне структуре у овом делу Србије, тешко долазе до нових радних књижица – истиче Симеуновић, и напомиње да у његовом колективу нема рада на црно. – Иако су услови привређивања тешки, плате су редовне, а обавезе према држави измирујемо на време.

Ако се свему дода да велики број жена ради у просвети, органима управе, приватној хладњачи „Авала“ у Скупљену, трговинским и другим објектима, пример ове мале општине у запошљавању лепшег пола је утолико значајнији и заслужује свако признање.

З. Ђурић

На руководећим местима

Нису жене само раднице, узорне супруге, добре мајке, већ су и успешни руководиоци. Тако је, рецимо, секретар СО Владимирци Невенка Докић, заменица председника локалног парламента је Дивна Миловановић, директорка Центра за социјални рад Наташа Баста-Ђорђевић, а директорка испоставе Завода са социјално осигурање Верица Ђурђевић. На челу Здравствене станице у Дебрцу је др Анкица Бећировић, на челу Поште Драгана Грковић, Месне канцеларије Миланка Станојевић... Да жене овде с поносом „коло воде“ казује и чињеница да је шеф аутобуске станице „Дуга“ Јасмина Поповић.

РЕКОВАЦ

Помоћ старим лицима

Општинска организација Црвеног крста у Рековцу, уз помоћ локалне самоуправе и Министарства рада и социјалне политике, почела је спровођење пројекта помоћи старим лицима. Уз сталне обиласке најстаријих, новина је и

услуга физикалне терапије у њиховим домовима.

Рековачка општина је једна од 42 у Србији које су укључене у пројекат унапређења здравствене и социјалне заштите старих људи. Како се ради о разуђеним насељима, у којима

живи шездесет одсто старих, евидентно је да ће овим пројектом старим особама бити омогућена одговарајућа помоћ.

Координатор активности, за које је издвојено осам и по милиона динара, јесте Општинска организација Црвеног крста у

Рековцу. Пројектом помоћи биће обухваћено 215 директних корисника, које ће обилазити петнаест геронтодомаћица. Оне ће у наредних десет месеци бити на терену, а за ту намену је обезбеђено и теренско возило.

М. Сантрач

КОРАЧАЊЕ КРОЗ ЖИВОТ

Крените и појачајте темпо

Доступно свима, а не кошта ништа, ходање је тек одскора признато као озбиљан и ефикасан вид рекреације

„Све то можете да баците. Оно што вама треба је пар удобних ципела”, био је савет једног старог искусног лекара пацијенткињи, у први мах готово увређеној препоруком да хрпу лекова без којих „није могла да живи” замени сопственим корацима, тачније редовним шетњама или још прецизније, ходањем.

Овде није у питању само језичко цепидлачење. Свака шетња је, наравно, ходање, али када се говори о активности која представља озбиљан и врло ефикасан вид рекреације, онда се мисли на журстрије кретање одговарајућим темпом, што изискује одређени напор и утрошак енергије, а не идење ногу пред ногу.

Рекреативно ходање, дакле, не може да буде споро, али колико ће бити брзо, ствар је потпуно индивидуална. Став стручњака по том питању је следећи: треба да идете као да се журите, али да се при том не задихнете. А временски колико дуго? Одговор гласи „довољно дуго”, што може да се тумачи различито, а по правилу значи бар 30 минута дневно, пет дана у недељи.

Дисциплинован шетач/ходач у том ће случају моћи после извесног времена да уочи вишеструко повољно дејство – ублажавање напетости, стреса, проблема са несаницом, побољшану концентрацију и памћење.

Том субјективном осећају треба додати медицинске провере и испитивања на основу којих се тврди да правилно и континуирано ходање доказано утиче на смањење фактора ризика од обољења коштаног

система, срчаних болести, дијабетеса типа 2, чак и неких врста рака, као и на унапређење мождане функције и апстрактног размишљања, па и повећање очекиване дужине века.

Најповољнија ствар код ходања је његова сама суштина. Оно је природно колико и дисање, доступно свима и самим тим представља универзалну категорију, али индивидуално условљену.

То би могло да буде и основно полазиште. Али, без обзира на своју једноставност, ходање изискује поштовање неких малих, не и неважних правила око којих није на одмет посаветовати се са стручњаком.

Опрез код хроничних болесника или особа са ортопедским повредама се свакако подразумева, али независно

од тога, свако ко креће у овај рекреативни подухват треба би да саслуша упутства о држању тела, дужини корака, раду руку, јер све су то елементи који доприносе жељеном учинку. И, разуме се, већ поменута обућа је од изузетног значаја, а стручна мишљења углавном упућују на патике, као најбољи избор.

За ходање се доскора говорило да је „најпотцењенија телесна активност”, потпуно непризната са рекреативног становишта, потиснута свеprisутним агресивним рекламирањем вежбаоница и теретана, фитнеса, велнеса, пилатеса и осталог.

Заправо, како ход сам по себи ништа не кошта, не захтева ни обуку ни опрему, ова дисциплина је маркетиншки била незанимљива, јер није доносила зараду. Међутим,

и ту је последњих година дошло до промена, а ходање је уврштено у азбучник модерног живљења. Додуше, томе су претходиле помодне модификације.

Сада је хит такозвано нордијско ходање уз употребу штапова. Дисциплина је потекла из Финске крајем деведесетих година прошлог века, а брзо се раширила Европом и постала популарна и код нас.

Кључна предност нордијског у поређењу са обичним ходањем јесте у штаповима захваљујући којима се током хода активирају и руке чиме се повећава енергетска потрошња целог тела, а истовремено се (активирањем мишића руку и раменог појаса) ослобађа притисак са скочног зглоба и зглобова колена и кука, тако да је овај вид рекреације препоручљив и за особе које имају проблеме са гојазношћу или су претрпеле повреде ногу.

Уз нордијско ходање иду, пак, и ти, специјално дизајнирани штапови и сад већ долазе на ред фирмирани производи, звучна имена, маркетиншки престиж. Овдашње интернет огласне странице пуне су понуда штапова разних произвођача, боја, димензија, цена (отприлике до осам хиљада динара). Да ли је то мало или много, релативно је и небитно.

Много је важније што се човек, у бризи за своју добробит, враћа неким основним квалитетима и поставкама здравог живота. А ходање то свакако јесте. Најбоље у природи, али и онај ко нема ни реку, ни шуму, пољану или парк увек може да себи одреди неки циљ у близини, или раздаљину коју ће уместо аутобусом или колима превалити пешице, свакодневно, бржим ходом, одлучно и не зазирући од хладноће или од лошег времена. Заправо, потребан је сасвим мали напор. Само крените и појачајте темпо.

Д. Драгић

СТАКЛОДУВАЧ

Игра стаклених цеви

За обликовање стакла најважнија је потпуна усредсређеност на посао. Ипак, овај стари и редак занат има наследнике, а планира се и обука

Када су пријатељи, познаници и колеге чули да у овој рубрици место завређују и стаклодувачи, били су у најмању руку сумњичави да се тим послом неко још бави, поготово у самосталној радњи. А бави се, и то жена. Весна Лаовски не само да чува сећање на овај стари занат, него и на некадашњи београдски занатски центар „Градић Пејтон“, у коме је, од четрдесет радњи, остала неколицина занатлија.

– Тата је посао започео 1972, а ја сам га наследила 1991. године. До тада сам радила као секретарица у Институту за изотопе у Винчи. Дакле, у „Пејтону“ смо непуних четрдесет година. Ту је још и кројач, мушки фризер, обућар, печатар-резац, „Жика слика“, један стари бутик, а све остало је пренамењено. Намера ми је да неко настави да се бави овим послом, обучила сам ћерку, пријатеља који ми помаже, а држаћу и курс да би сви заинтересовани и талентовани могли да изуче овај занат. За обликовање стакла је најважнија потпуна усредсређеност на посао. Некада то нисам разумела и прекидала сам тату у послу. Тек када сам и сама почела да радим, схватила сам колико је битна концентрација – наводи Весна.

Прва српска фабрика стакла отворена је у близини Јагодине у 19. веку, а једина фабрика за производњу стакла је сада у Параћину. Ко данас тражи услуге стаклодувача?

– Грађанство навраћа најчешће да им нешто поправим, доносе оштећене кристалне чаше, напрсле абажуре... Интересантно је да сам за време бомбардовања Београда имала много поруџбина за цилиндричне гасне лампе, те услуге чак нисам ни наплаћивала... Антиквари траже да им се направе неке чиније или висуљци за лустере. Фирме увозе апаратуре које имају доста стаклених елемената. Далеко им је јефтиније да их ја израдим, него да увозе нове кад им се стари разбије, пукне – каже стаклодувачица.

Занати су мање или више креативни али обликовање стакла је сигурно инспиративно.

Весна Лаовски

– Увек сам радила по поруџбини, али однедавно реализујем и неке своје идеје. Почели смо да се бавимо и витражом. Већ годинама за домове здравља израђујем чиније за туфере, али сам их сада обогатила украсном налепницом а наплаћујем их по старој цени. Не смемо да дозволимо да нам сваки дан буде исти, живот не треба да је монотон, зато тако и радим, уносим промене у свакодневи-

цу, па и у резултате свога рада – објашњава Весна Лаовски.

Битан је процес израде али и познавање квалитета и састава стаклених штапића.

– Да би се објаснио поступак израде, морали бисмо да знамо о ком предмету од стакла је конкретно реч. Јер је за неке предмете потребан и алат, за неке калуп. Увек се ради на брениру с тим што неки предмети изискују да их после одгревам у пећи. Рецимо, када за ВМА радим сисаљке, потребан ми је алат јер се сисаљка врло прецизно израђује. Она мора и да се одгреје у пећи да не би дошло до пуцања... Да бих могла да се бавим витражом морала сам да набавим најквалитетније стакло у боји, а радимо и фузију (кривљење рама од стакла) – каже мајсторица.

Да би посао опстао, неопходно је његово стално идејно обогаћивање, али и модернизовање.

– Намеравамо да почнемо да правимо неке стаклене предмете, на пример вазе за хотелијере којима можемо да понудимо наше услуге заиста повољно. Реализовали смо бројне идеје за архитекте, што ћемо и даље да чинимо. Правимо и флаше. Волела бих да се бавим и рециклажом, али је она веома захтевна јер је стакло већ прошло одређену процедуру па је далеко компликованије за обраду. За сада је у изради наш сајт на коме ће бити све појединости о подучавању стаклодувачком занату – објашњава Весна Лаовски.

Јелена Оцић

Градић Пејтон

Симбол Врачара, занатско-уметничко-боемски центар „Градић Пејтон“, пројектовао је, 1970. године, Радван Радовић, професор Архитектонског факултета, урбаниста и графичар. Пројекат је уклопио у постојеће липе и брезе и тиме створио оригиналну амбијенталну целину. На малом простору нашао је место за чак четрдесет локала, користећи до тада јединствено архитектонско решење по узору на пчелиње саће. За ово дело награђен је Октобарском наградом салона за урбанизам. Градић Пејтон опстаје поврх Неимара, за сада одолева зубу времена, чак и намерама да буде срушен и претворен у гаражу. Да би сачувале „Пејтон“, занатлије су пре неколико година покренуле петицију коју је потписало више од 15.000 суграђана, међу којима су и јавне личности.

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

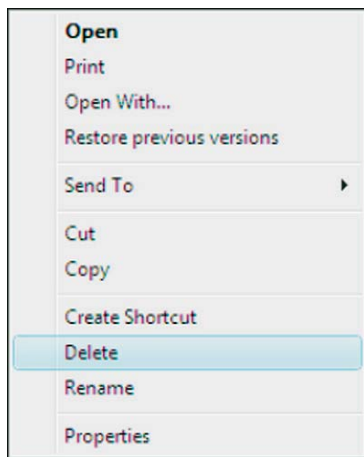
Windows Explorer (5)

Промена имена фолдера или фајла

Поступак за промену имена фолдера или фајла је:

1. маркирамо фолдер или фајл коме желимо да променимо име;
2. кликнемо (можемо изабрати начин):
 - а) кликнемо на стрелицу поред Organize, па изаберемо опцију Rename;
 - б) десним тастером миша на жељени фолдер или фајл, па изаберемо опцију Rename;
3. укуцамо ново име фолдера или фајла;
4. притиснемо тастер Enter.

Брисање фолдера и фајлова

Поступак за брисање фолдера и фајлова је:

1. уђемо у програм Windows Explorer;
2. маркирамо фолдере или фајлове које желимо да обришемо;
3. кликнемо (можемо изабрати начин):
 - а) кликнемо на стрелицу поред Organize, па изаберемо опцију Delete;
 - б) десним тастером миша на жељени фолдер или фајл, па изаберемо опцију Delete;
4. у новом прозору потврдимо брисање када кликнемо на дугме Yes.

Recycle Bin

Фолдери и фајлови које смо обрисали смештају се у Recycle Bin. Recycle Bin је, уствари, фолдер у коме се чува све што смо обрисали, за сваки случај, пре коначног брисања.

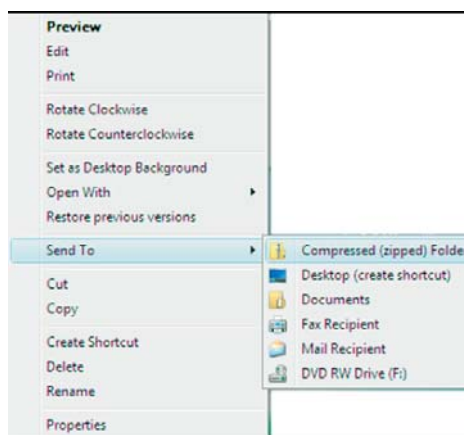

Брисање фолдера и фајлова из Recycle Bin

Из Recycle Bin-а фолдере и фајлове можемо да обришемо:

1. кликнемо на икону Recycle Bin која се налази на десктопу или у листи фолдера у Windows Explorer-у;
2. уколико желимо да обришемо све фајлове и фолдере, кликнемо на Empty Recycle Bin или ову опцију изаберемо на командној траци;
3. уколико желимо да обришемо само један или неколико фајлова, прво их маркирамо, кликнемо десним тастером миша на било који од њих и изаберемо опцију Delete, па кликнемо на дугме Yes да бисмо потврдили опцију брисања;
4. уколико желимо да вратимо грешком обрисане фајлове или фолдере, маркирамо их и кликнемо на Restore all items на командној траци.

Компресовање фолдера или фајлова

Компресијом фајлова смањујемо меморијску величину (капацитет) фајла да бисмо могли да га снимимо на дискету (чији су капацитети мали) или брже пошаљемо и-мејлом. Компресовани фајл је неупотребљив све док се не отпакује (декомпресује). Компресовање и отпакивање фајлова Windows 7 подржава без додатних програма.

Фајлове и фолдере ћемо компресовати на следећи начин:

1. кликнемо десним тастером миша на фајл или фолдер који желимо да компресујемо;
2. одаберемо опцију Send To;
3. кликнемо на Compressed (zipped) Folder;

4. уколико желимо, унесемо ново име компресованог фолдера и притиснемо тастер Enter (уколико желимо да оставимо понуђено име, одмах притиснемо тастер Enter).

Поред фајла или фолдера који смо компресовали појавиће се фолдер који садржи компресовани садржај. Тај фолдер можемо послати и-мејлом или снимити на дискету и он ће заузимати много мање меморијског простора, али је неупотребљив док се не отпакује.

Отпакивање компресованог садржаја

Компресовани садржај отпаковаћемо на следећи начин:

1. десним тастером миша кликнемо на компресовани фолдер који желимо да отпакујемо;
2. кликнемо на опцију Extract All;
3. на екрану ће се појавити прозор Extract Compressed (zipped) Folders;
4. уколико нам не одговара понуђени фолдер за отпакивање компресованог садржаја, кликнемо на дугме Browse, па бирамо фолдер у који желимо да отпакујемо садржај компресованог фолдера;
5. кликнемо на дугме OK;
6. кликнемо на дугме Extract;
7. садржај компресованог фолдера је отпакован;
8. кликнемо два пута на фајл да бисмо прегледали садржај.

Ако нећемо да отпакујемо цео садржај компресованог фолдера, већ нам је потребан одређени фајл, можемо му брже приступити на следећи начин:

1. кликнемо два пута на компресовани фолдер;
 2. кликнемо два пута на фолдер из кога се извршила компресија;
 3. отвара нам се садржај компресованог фолдера;
 4. користећи опције Copy-Paste ископираћемо у неки други фолдер фајлове који су нам потребни.
- Када у оперативном систему Windows 7 савладамо рад са фајловима и фолдерима, њихово копирање, премештање и брисање, никакав проблем нам неће представљати где и како да сместимо наше фајлове.

Наставиће се

Предраг Јовановић

Хлеб, тортиље и остало

Интегрални бесквасни хлеб

(за више особа)

Време припреме: 100 минута

Састојци: килограм раженог интегралног брашна, 100 г сировог ољуштеног проса, 100 г сирове голице, 100 г сировог сунцокрета, 2-3 кашике лана и 2-3 кашике сусама.

Припрема: Измешати брашно, семенке и мало соли (по укусу). Замесити са топлим водом (додати мало уља и сирћета) тако да се добије тврда смеша (ручно). Ко хоће слатки хлеб, може додати суво воће које је одлично за енергију. Мешење је мало теже него код обичног хлеба јер се не додаје квасац.

Обликовати две векне и тако припремљен хлеб пећи у рерни која је загрејана на 100 степени (сат и по). На овај начин хлеб се у ствари више суши, а циљ тога је очување храњивих састојака који су јако битни за организам.

Напомена: Овакав хлеб је здрав и укусан и много бољи од тзв. интегралних хлебова који се могу наћи у продавницама, а који су препуни разних адитива и Е-додатака. Количина и врста намирница је дата оријентационо и може да се мења по жељи.

Кифлице са сиром

(за више особа)

Време припреме: два сата

Састојци: 1 кг брашна (меког), 1/2 л млека, 1/4 л уља, паковање маргарина, једно жуманце, со (по укусу), квасац, кашичица шећера, 250 г белог сира.

Припрема: Размутити квасац у мало млаког млека, додати кашичицу шећера, мало соли и кашичицу брашна. Кад се квасац подигне, помешати га са брашном, млеком, уљем, али постепеним додавањем свих састојака, и посолити. Када тесто престане да се лепи за посуду, оставити га близу извора топлоте да нарасте. После сат времена правити од теста мање јуфке и развити их оклагијом. Кругове исећи на шест једнаких делова (налик троугловима) ставити на сваки мало сира и урлати у кифлице. Кифлице поређати у плех, премазати жуманцем и по њима рендати маргарин. Пећи на 200°C док не порумене.

Макробиотичка проја

(за четири особе)

Време припреме: 60 минута

Састојци: кукурузно брашно, уље кукурузних клица, врела вода, со (додаци: сир, бундева, блитва, разно кувано или динстано поврће...).

Припрема: Помешати кукурузно брашно, уље и со. Сипати врелу воду тако да се добије житка маса. Добро промешати. Науљити плех па га ставити у врелу пећницу да се загреје. Сипати тесто у загрејан плех и пећи око 60 минута на 200 степени.

По укусу, у проју могу да се додају горе наведени додаци.

Слане галете

(за више особа)

Време припреме: 90 минута

Састојци: 800 грама брашна (пола интегралног, пола белог), две кашичице соли, један прахак за пециво, 100 грама сусама, 4-5 малих шољица уља и пола флаше пива (2,5 дл).

Припрема: Измешати све састојке, добро замесити и оставити тесто у фрижидер један сат „да се одмори“. Правити куглице величине ораха и пећи у тостеру.

Тортиље од кукурузног брашна

(за четири особе)

Време припреме: 150 минута

Састојци: 250 г кукурузног брашна, 200 г пшеничног брашна, кашичица соли, кашичица шећера, 10 г прахака за пециво, 250 мл топле воде и 80 г маслаца.

Припрема: У чинији са овалним дном помешати пшенично и кукурузно брашно. Додати прахак за пециво, а затим со и шећер и добро промешати. Додати маслац па мешати док се не распадне на мрвице. Долити топлу воду и месити тесто да се сви састојци сједине. Умешено тесто прекрити крпом и оставите да „одмори“ на собној температури неко време (око два сата). Затим га премесити и по-

делити на 10 једнаких делова па од њих обликовати куглице. Посути брашном радну површину па оклагијом развити тесто у круг пречника 12-15 цм. Тортиљу пажљиво пренети на добро загрејан тигањ од тефлона и пећи 20-30 секунди са сваке стране. Готове тортиље увити у кухињску крпу да се не суше.

Напомена: Овако припремљене тортиље могу да се пуне различитим надовима као што су млевено месо, пилетина или поврће, могу се једноставно послужити као замена за хлеб или употребити као основа за неко компликованије мексичко јело.

Припремила: Р. Г.

Не дирајте нам ноћни ЖИВОТ

И сад, кад све то сабереш и упоредиш, испаде да је наш живот, са све компјутерима, интернетом, кабловском телевизијом и мобилним телефонима, ипак мање квалитетан него што је био ваш у то време кад ми још нисмо постојали

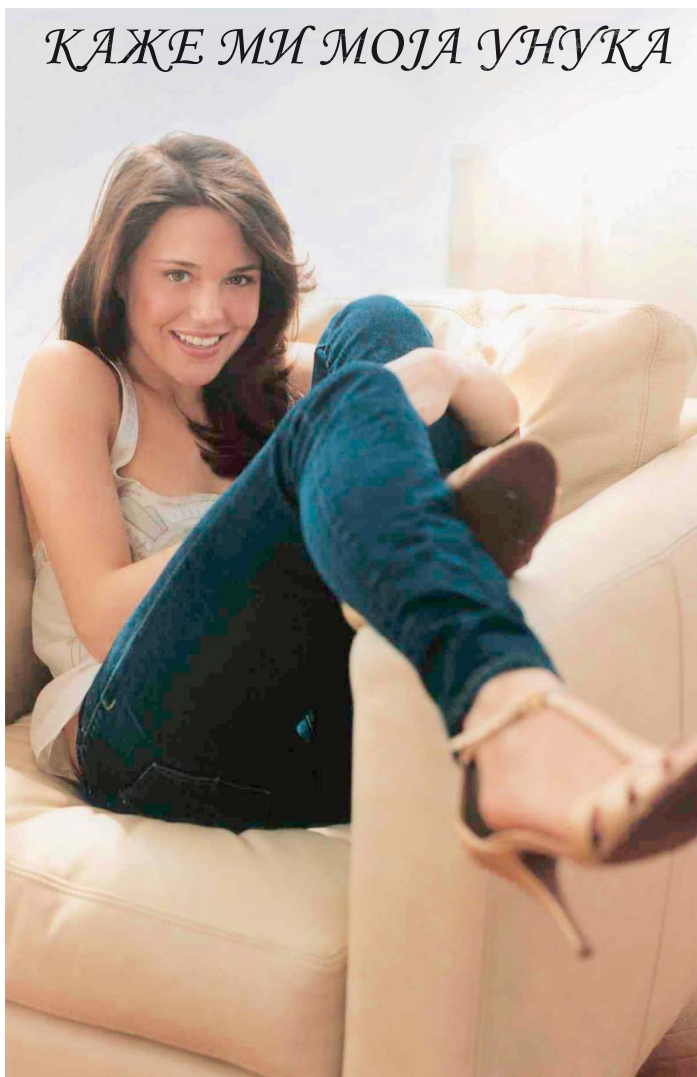
Кажи ми, бакасице, молим те, да ли је у то твоје време, кад си имала година као ја, било исто тако „под обавезно“ да се критикују млади. Јер, сад ми се све некако причиншава да све што радимо ја, моји ортаци и остали из генерација околне наше ништа не ваља са становишта вас старијих – тебе, твојих другарица, мамине и татине генерације. Па се баш нешто питам, како вас више не мрзи да нас стално критикујете и оно мало што уопште имамо од живота у овој земљи покушавате упорно да нам одузмете. Ма како, чини ми се, претерујем, и шта ви то покушавате да нам одузмете. Па, ноћни живот.

Ево, да мало реконструирамо на основу твог сећања, ваших прича и онога што сам ја из свега тога запамтила или ми се баш урезало као кроз необично за ову нашу земљу. Увек ми је, рецимо, било јако чудно кад причате да сте некад са својим црвеним пасошем путовали кад вам се и где прохтело, а нарочито у Италију, тачније у Трст по гардеробу. Саме сте ми, ти и мама, онолико пута причале како сте ишле по фармерке, чизме, мантиле и сличне ствари, и то са динарима у џепу јер сте тамо могле да их замените за њихове лире или чак да њима (динарима) и плаћате. Па су се тамо куповале завесе каквих овде није било, па неке лутке велике у балским хаљинама које су седеле по креветима у спаваћим собама (срећом па ја то нисам доживела, ваљда бих се убила од смеха да то видим)...

А да и не помињем оно кад мама прича како су се у њеним студентским данима она и друштво договарали у трену да скокну до куће по пасоше па на ноћни воз до Трста, сутра на кафу и неки шопинг и увече назад кући. И све такве неке ствари причате из тог доба, а у време кад сам ја била клинка комшијски рођак из Загреба на распуст овде долази из – иностранства. То ја кажем мами кад ме пита куда ћу: да се видим са другом из иностранства. Она пита одакле долази и кад ја кажем из Загреба, умре од смеха на таквог странца.

Да и не помињем да је, откад ја памтим, стално нека криза из које само што нисмо изашли. Ни не сећам се да ми је некад нешто затребало (не мислим баш на свеску и оловку), онако мало озбиљније, као патике, фармерке, јакна, а да се нису правили прерачуни када и до које цене то могу да добијем. Па, ето, ни сада кад и ја радуцкам нешто бар за џепарац, да не тражим од вас сваку жуту банку, не могу да неку ствар, као чизме или капут, купим кад их угледам и много ми се допадне. Него опет морам да се прерачунавам, и да једва некако са својим парицама и датацијом из кућног буџета купим шта ми се свиди, наравно кад почну распродаје (које баш и нису праве у нашим условима, али то је нека друга тема). Ја, рецимо, у Италији нисам била до матурске екскурзије, нити могу да се похвалим да сам се баш нешто света нагледала, сем Грчке где

КАЖЕ МИ МОЈА УНУКА

смо који пут отишли на летовање кад су нас као клинце родитељи водили. А тек неки моји вршњаци који до сада још из ове земљице нису ногом преко гране крочили!

И сад, кад све то сабереш и упоредиш, испаде да је наш живот, са све компјутерима, интернетом, кабловском телевизијом и мобилним телефонима, ипак мање квалитетан него што је био ваш у то време кад ми још нисмо постојали. Једино што ми имамо а ви нисте, јесу ти ноћни изласци: кренеш из куће около 11, па се вратиш пред зору или кад је већ дебело свануло. А баш су ти изласци на удару теби и твојим вршњацима. Бакасице из краја једва чекају да те виде да ти кажу како ти је унука опет „рано дошла кући, баш је свануло, па што бар дете хлеб и млеко не донесе да не морате после да идете“, и све тако укруг. А ти онда једва дочекаш да устанем и сиђем код тебе, па да ме смориш зашто толико касно излазим и остајем ноћу, кад ћу већ једном да престанем с тим, итд... А знаш добро да не освањавам кад сутрадан радим пре подне, нити кад имам испите.

И због све те фрке око наших ноћних излазака, и наравно Европске уније, сад хоће да укину београдским кафићима ноћни живот и да га укалупе до поноћи или тако већ нешто, нисам хтела ни да читам, толико сам полудела кад сам то видела. Поред нас овдашњих, то воле и сви са стране и они некадашњи земљаци, а сада странци, и то им је главни разлог да долазе овде у провод. Њима провод, а нама малтене једини туризам који имамо у овом граду. А сад и то да нам се укине. Е, па, свака част оном ко то све смишља.

Бака Мара

ШПАНИЈА И ЕУ ДОТИРАЈУ ТУРИСТИЧКЕ АРАНЖМАНЕ ЗА СЕНИОРЕ

Пензионери све значајнији туристи

Хотели у Шпанији пуне се изван сезоне све већим бројем гостију – углавном сениорима чији се одмор субвенционише из европских фондова и шпанског државног буџета за подршку туризму. Прошле године су ову бенефицију користили претежно Немци, а сада их има знатно више и из других земаља, посебно из Чешке.

Сениори (старији од 55 година) добијају и нижу цену боравака изван сезоне, те их уз ову субвенцију одмор кошта просечно 150 евра. Засад је проблем што те дотације иду само преко једне туристичке агенције што се, наравно, не допада конкуренцији. Лане је уз ову дотацију на одмор у Шпанију отишло свега неколико стотина Чеха, а ове године се рачуна да ће их бити више хиљада. Аранжмане им продаје шпанска државна туристичка агенција „Тревел сениор“, а јефтинију варијанту за 150 евра у хотелу са четири звездице може добити сваки чешки грађанин

рођен пре 1956, дакле старији од 55 година. За сада само једна чешка агенција има ексклузиван уговор са шпанским „Тревел сениором“, и то је тренутно једини начин на који њени грађани могу искористити ове несвакидашње „туристичке“ субвенције.

– Пензионерски туризам може знатно помоћи изласку из кризе – тврди председник шпанске државне агенције за подршку туризму Сегитур, Хавијер Бустаманте.

За хотелску индустрију је ова потпора врло битна јер важи за месеце изван сезоне (новембар–април) када је већина хотела полупразна или сасвим празна. Шпанска влада је за овај програм одвојила 10 милиона евра који се држави враћају тако што не мора из буџета да плаћа туристичке и хотелске раднике који би изван сезоне били без посла.

Прошле године је овај европски програм користило око 45.000 пензионера и, уопште, сениора из земаља ЕУ. Програм ће се унапређивати и

развијати и даље током наредних година тако да би, како се очекује, 2020. требало да обухвати више од два милиона сениора. У плану је да се овај пројекат шири и развија слично чувеном Еразмусу (називаном по Еразму Ротердамском) – програму размене који је обухватао велики број студената европских универзитета. Само што сада, уместо студената и студијских боравака, на одморе ван сезоне по Медитерану путују сениори.

Како истичу у чешкој агенцији која има ексклузивно право за ову врсту услуга, ове године је интересовање пензионера знатно веће него лане и већ је досад продато око четири хиљаде аранжмана, пре свега за Палма де Мајорку и обале Андалузије. Сличне европске субвенције чешким сениорима почеле су од ове године да се нуде и за Кипар. Седам дана боравака у хотелу са најмање четири звездице, пун пансион, авио-превоз (директан лет) рецимо до Мајорке, која спада у скупље дестинације, за ову ка-

тегорију грађана кошта 9.900 круна, тј. 410 евра. На дотирану цену могу да рачунају и пратиоци сениора, без обзира на године, наравно уколико су неопходни. Цена је, додуше, ван сезоне и иначе осетно нижа него у ударним месецима када пуни седмодневни пансион у оваквим хотелима у Палма де Мајорки не може да се нађе испод 800 евра.

Сениори, дакле, за туристичке агенције постају све перспективнија клијентела. У западним земљама они чине близу 20 одсто укупног броја туриста, док је у земљама источне Европе тај проценат скоро два пута нижи.

Међутим, потенцијал пензионерске популације је и у овим земљама у порасту, те њихово учешће на туристичком тржишту процентуално расте, као што се уосталом повећава и учешће у укупном становништву. За потребе старијих специјализују се многа предузећа и ствара се читав низ нових производа и услуга... Тако, на пример, норвешка влада, у сарадњи с Турском, гради ланац хотела-домова за своје пензионере у којима ће они, због повољније климе, живети већи део године, док ће мањи део проводити у својој земљи. Тако ће се великом броју Норвешана, навикнутим на хладну и негостољубиву климу, испунити жеља да бар део живота проведу на топлим мору. Норвешка је, иначе, међу најбогатијим земљама света, просечна пензија тамо износи око 2.000 евра, а боравак у овим домовима-хотелима неће прелазити хиљаду евра месечно. Тако је Норвешанима остварен сан да старост проведу у топлој клими, а добро је и Турцима који су додатно запослили своје капацитете.

Милан Лазаревић

Може и надоле

Док је чак 47 земаља недавно подигло границу за пензионисање, Боливија је урадила обрнуто. – На други начин је урађен „домаћи задатак“ у Шпанији

Све реформе пензијских система извршене последњих година – а то је учињено у чак 47 земаља – имале су заједнички садржалац. Свуда су подигнуте рампе како година живота за пуну пензију, тако и година рада које су потребне да би се она остварила.

Само једна земља је то обавила тако да је услове за пензионисање, у обе ове категорије – олабавила.

Учињено је то у Боливији, где је нови закон, на посебној свечаности, пуноважним прогласио лично председник Ево Моралес. Он је за ту прилику отишао у седиште главног националног синдиката, проглашавајући догађај „историјским“, а нови систем „револуционарним“ – што се могло и очекивати од некадашњег синдикалног вође, чија се политичка партија зове Покрет за социјализам.

Нови закон, коме је претходило четворогодишње преговарање, национализовао је приватне пензијске фондове који су постојали у Боливији и дефинисао универзалне пензијске бенефите.

– Ово је победа боливијског народа, створили смо систем који обухвата свакога – поручио је популарни Ево.

Уместо са 60, Боливијци ће у пензију убудуће моћи са 58 (55 за жене које имају троје или више деце). Рудари ће престајати да раде већ са 51 годином. Пензије ће се израчунавати на основу просека примања у последње две године и износиће 60 одсто тог просека. За

пензију се иначе квалификује свако ко је радио најмање 10 година.

Моралес се похвалио да је систем осмишљен сопственим снагама, „без ослањања на стране експерте“. Лепо звучи, али ипак није све тако сјајно као што на први поглед изгледа.

Од четири милиона радника у Боливији, само 1,3 милиона уплаћује пензијске доприносе, а међу њима само 600.000 има посао довољно постојан да то чини редовно. Чак 60 одсто економски активног становништва земље живи од рада у такозваном неформалном сектору (продавци, таксисти, кућна послуга), и због тога су искључени из новог система.

Али главна реалност новог система није у његовим решењима, него у суморној чињеници да је у овој земљи од око 10 милиона становника просечан животни век само 67 година – тако да мало ко може дуго да ужива у пензији.

Са, разуме се, много мање помпе, на другом крају света, у Шпанији, обелодањено је постизање „социјалног пакта“, такође између владе и синдиката. Овај „пакт“, поред пензијске реформе, обухвата и нова правила колективног преговарања и подстицајне мере за економију, али се део који се тиче пензија ипак сматра најважнијим.

Главни циљ пензијске реформе био је да се, пошто се после фискалне кризе у Грчкој, и Шпанија нашла на листи угрожених земаља, смање државни издаци

за пензије, који су тренутно око 10 одсто бруто националног производа, да би се задовољили Европска централна банка, Међународни монетарни фонд и финансијска тржишта на којима Мадрид продаје обвезнице свог државног дуга.

– Шпанија је урадила свој домаћи задатак – похвалио се премијер Хосе Луис Родригез Запатеро дан после, приликом сусрета са немачком канцеларком, Ангелом Меркел.

Тај „домаћи задатак“ је радним Шпанцима донео неколико важних промена. У пуну пензију ће убудуће одлазити са 67, уместо са 65 година. За то ће допринесе такође морати да уплаћују две године више – 37 уместо досадашњих 35 година. За половину пуне пензије биће неопходан минималан стаж од 15 година.

Пензија ће се израчунавати на основу просека примања током 25 година, уместо 15, што ће већини донети мање своте на пензијским чековима. У превремену пензију моћи ће тек од 63, уместо од 61. године живота, а биће теже испловати и делимично пензионисање.

Систем ће се, поврх свега, преиспитивати сваких пет година, са опцијом да се граница за престанак рада додатно помера навише, ако демографске статистике буду показивале да се продужава животни век.

Шпанцима је једина утеха што ће у пензијама уживати дуже од Боливијца: њихов просечни животни век је 81 година.

М. Бекин

РАНКО ПАНТИЋ, СЈАЈАН ДОМАЋИН ШКОЛСКЕ СЛАВЕ У ДЕБРЦУ

Надмашио и кулаке

Вест је тачна: Ранко Пантић, из Дебрца у општини Владимирци, неизмерно је обрадовао наставнички кадар и остале запослене у Основној школи „Јован Цвијић“ у овој посавотамнавској варошици када им је саопштио да има велику жељу да ове године буде домаћин школске славе Светог Саве. Тог дана, на Савиндан, овај 60-годишњак, иако се не може похвалити добрим имовним стањем, „оптеретио“ је столове прасећим печењем, а просветари и њихови гости залагаје су „заливали“ домаћом шљивовицом, вином, пивом... На богатој трпези нису изостали ни разни слаткиши, ни безалкохолна пића, а великом учионицом одјекивале су старе добре песме.

Све је, на радост просветара, обезбедио несребични Ранко, коме још пет година недостаје до стицања једног од услова за одлазак у заслужену пензију. Његово велико срце и племенити гест скренули су пажњу житеља Дебрца и околине, тим пре што Пантићи „на крај села“ тешко живе.

– То је мој дуг према школи у којој наставу похађа и унука Сања, а у истуреном одељењу у оближњем Крнићу однедавно као чистачица ради старија кћерка Слађана – каже скромни Пантић, и наглашава да је и сам у тој школи провео најлепше дане и године.

Иначе, Пантић је 32 године радио у две београдске фирме, али је на његову несрећу, сплетом околности, остао без посла и плате. Каже да мајка Милена, која има 82 године, и млађа кћерка Снежана данас живе од његове минималне зараде за повремени рад на овдашњој зеленој пијаци.

– Понекад продам неко прасе и то је све што засад могу да уновчим – не крије овај скромни човек, који је у свом крају познат и по томе што беретку скида с главе само кад спава. – До сада сам

У клубу пензионера

У Дебрцу и околини Ранко Пантић је познат и као дружељубив човек: зна да запева, али и да за појас задене. Често је међу старијим пензионерима у лепо уређеном Клубу пензионера, где заједнички деле радост и тугу, организују разне прославе, дружења и излете. – Иако још нисам примио прву пензију, одавно се осећам младим пензионером – у свом стилу каже Пантић.

много тога преко главе претуррио и остао на ногама. С разлогом се надам да ћу дочекати дан када ће ми поштар уручити прву пензију.

О широкој руци сјајног домаћина прославе школске славе Светог Саве у Дебрцу сада се у владиначкој општини нашироко прича, а у ОШ „Јован Цвијић“ нису пропустили да углас истакну да ће велико срце будућег пензионера бити на „ударном“ месту и у школском алманаху.

Није мало житеља плодне Посавотамнаве који пред Ранком Пантићем скидају капу јер се диве његовом гесту у стилу много богатијих српских домаћина.

З. Ђурић

ТОПЛИЧАНИ НЕГУЈУ ТРАДИЦИОНАЛНЕ ВРЕДНОСТИ

Златна свадба трећи пут

Крајем прошле године у Блацу је одржана још једна Златна свадба, јединствена и већ традиционална манифестација коју организују општина Блаце и Културни центар „Раде Драинац“.

Ради се о брачним паровима из ове топличке општине који су се венчали 1960. године и заједно провели пет деценија. Те године је, према општинској Матичној служби, било склопљено око стотину бракова. Овог пута организатори су упутили 32 позива на свечаност, а одазвало се 11 парова.

– Старинско и патријархално васпитање, али и љубав били су од пресудног значаја

у нашем заједничком животу. И, ето, стигосмо до педесет година брака – казао је Драгослав Кнежевић (74) рецепт свог брака са чиме се сложила супруга Бисерка (71), али и остали слављеници.

Милутин Јовановић (71) признаје да је највећи терет у очувању брачне заједнице пао на супругу Миљојку (73).

– Док сам ја службовао, супруга се бринула о породици, троје деце које је неговала и

чувала уз све остале кућне послове. Радили смо заједно и имање – наглашава Милутин.

У топличкој општини Блаце ово је трећи пут да се организује Златна свадба, јединствена манифестација те врсте у Србији.

– Прославом Златне свадбе указујемо на важност брачног живота и одајемо признање онима који су терет заједничког живота и љубави изнели на својим плећима – рекао је Дејан Велимировић, директор Културног центра „Раде Драинац“ у Блацу.

Иначе, по неким незваничним подацима, у овом крају је до сада било најмање развода у Србији. **Ж. Димкић**

Када се једном о некоме створи ружна слика, онда је врло тешко поправити је, кажу у Општинском удружењу пензионера у Руми и додају да су на добром путу да превазиђу кризу коју је створило претходно руководство. Истичу да су прошле године поднели кривичну пријаву против претходника због несавесног рада, да су надлежни органи покренули поступак и да су до сада успели да врате највећи број дугова које су наследили.

– Остао нам је дуг од милион динара, а до сада смо успели да вратимо око 70 одсто уз помоћ локалне самоуправе без које бисмо тешко функционисали – истиче председник Удружења, Миленко Савић. – Највећу суму од 450.000 динара дуговали смо и вратили ЈП „Стамбено“, „Шумарији“ више од 80.000, али и другим добављачима. Најстрашније нам је било када смо сазнали да су претходне зиме пензионери дали новац, а нису добили огрев. И то смо морали да исправљамо. Када је дошло ново руководство, од чланства је трпело многе увреде због претходника – каже Савић.

Верују да су увреде и лош рад остали иза њих. Крајем децембра изабрали су нову Скупштину Удружења пензионера и друге органе. Кажу да ће донети бољитак, јер ново руководство колективно ради и сноси колективну одговорност.

– Срећни смо што имамо добру сарадњу са локалном самоуправом од које смо прошле године добили 550.000 динара – напомиње Јованка Кокир, секретар Удружења, уз напомену да се надају да ће до краја ове године стати на сопствене ноге и прећи на самофинансирање.

Међу Румљанима влада све веће интересовање за коришћење Дома пензионера, чија је сала једна од највећих у Србији. У њој су последњих месеци организоване изложбе слика и ручних радова, предавања, презентације, издају је за рођендане и свадбе, а сваке друге суботе одржавају се и игранке пен-

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА РУМА

Долазе бољи дани

Миленко Савић

Јованка Кокир

зионера. На игранке у Руми долазе и комшије из Сремске Митровице, Инђије, Старе Пазове, Шапца, Шида, али и Темерина.

У сали Дома пензионера недавно је ангажовано пет стручних радника и одмах се, како напомињу, осетио помак набоље.

– Радимо двократно, од 8.30 до 12.30 и од 16.30 до 21 час – каже пензионер Ратко Мињин, шеф сале. – Пензионери радо долазе код нас да играју друштвене игре, да прочитају новине и поприча-

ју. Могу да попију сок, чај или кафу, а понекад нешто и скувамо, онако необавезно, за мало друштво.

Дом пензионера ће у овој години обележити значајан јубилеј. Отворен је 29. октобра пре четврт века, па се тај датум у Руми обележава као Дан пензионера.

Током дана у „Пензионер“, како га у граду зову, долазе само мушкарци, али зато на екскурзије иду углавном жене. У румском Удружењу жале што жене нису активније када оду у пензију, што нај-

чешће седе у кући и што нема и њих у Дому пензионера. Такве навике приписују традицији.

У прошлој години организовани су излети на Палић, у Јагодину и обилазак манастира по Фрушкој гори. Са задовољством истичу и да се 41 пензионер из румске општине опорављао у бањама широм Србије о трошку Фонда ПИО.

У овој сремској општини живи близу 11.000 пензионера, али мали број плаћа годишњу чланарину од 250 динара. Кажу да је на то утицао рад претходног руководства, али и постојање струковних удружења пензионера железничара, „Електродистрибуције“ и других.

Верују да се поверење пензионера враћа јер је са 50 чланова у 2009. број у прошлој години порастао на близу 500. Очекују да ће у 2011. учланити још око 300 пензионера. У томе Општинском удружењу пензионера свесрдно помажу и месни одбори. Истичу да најбоље раде у Хртковцима, Платичеву, Витојевцима и Краљевцима. У граду и селима пензионери могу да купе пакете прехранбених производа и огрев на десетомесечну отплату. У прошлој години купили су 70 кубних метара дрва и 100 тона угља, а у првој половини јануара већ је поручено 110 кубика огревног дрвета.

Да се поверење пензионера враћа, сведочи и њихов све чешћи долазак у просторије румског удружења, да би се руководству обратили због решавања проблема на које наилазе. Председник и секретар им најчешће помажу саветима и упућују коме да се обрате ради остварења права.

– Биће све лакше када прође зима, а чим отопли поћи ћемо на екскурзију у Станишић и наставити дружење са нашим пензионерима и члановима других организација. Најбоље односе до сада смо имали са удружењима из Пећинаца, Шида и Лознице, са којима се и најчешће посећујемо – закључио је Миленко Савић.

Д. Р.

СУБОТИЦА

Припреме за изборе

Како нам јавља Ела Лошонц, секретар Градског удружења пензионера Суботице, у њихове 33 месне организације почеле су припреме за изборе. Крајем марта, након окончања изборног процеса у месним организацијама, одржаће се и Скупштина Градског удружења на којој ће се изабрати појединци у све органе који су предвиђени Статутом ове пензионерске организације, а наравно и нови председник Удружења.

М. М.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Светосавски бал

По традицији, у хотелу „Кисељак“, Актив жена Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке, на челу са председницом Живком – Мицом Ђурђевић, и ове године, на дан Светог Саве, организовао је традиционални Светосавски бал. Поред пензионера Смедеревске Паланке, балу су присуствовали и њихови гости из Велике Планае, Ђуприје, Младеновца и Пожаревца.

Паланачки пензионери су обележили и Дан заљубљених а следећи сусрет са „колегиницама“ и „колегама“ из других градова председница Актива жена ООП-а Смедеревске Паланке, Живка – Мица Ђурђевић, заказала је на истом месту у време прославе међународног Дана жена.

Сл. К.

СВРЉИГ

Снабдевање и осигурање

У тешком економском тренутку за све грађане питање набавке основних животних намирница за пензионере је стратешко, каже Синиша Крстић, секретар Удружења пензионера општине Сврљиг која, по статистичким подацима, спада у ред најсиромашнијих општина у Србији. Куповна моћ грађана је пала и у том смислу свака набавка на одложено плаћање и по повољнијим ценама је добродошла. Отплата на рате се одужи па се дугови понекад отплаћују и неопсетно.

Синиша Крстић

Тренутне активности сврљишког удружења пензионера везане су за набавку угља, пецива, хигијенских пакета, рибе и производа од рибе. По речима Крстића, отплате су на шест, три и две рате, у зависности од износа кредита. Истовремено, ово удружење колективно осигурава своје чланове и њихове породице од последица несрећног случаја (инвалидитета) и за случај смрти. Од децембра прошле године изјаве о прихватању осигурања потписало је око сто пензионера. Заинтересованима за осигурање је потребна добра воља, пензијски чек и лична карта. Све остало у овом удружењу завршава се бесплатно истог дана за десетак минута.

С. Ђ.

ТРСТЕНИК

У славу Врачева

Завичајно друштво „Дубрава“ из Старог Трстеника регистровано је 1. септембра 2003. године као добровољно удружење слободних људи у коме чланови изражавају, обликују и остварују своје интересе у складу са општим интересима друштва.

– Многе друштвене вредности данас немају ред. Променили су се односи међу људима, а интерес је избио у први план. Зато са сетом гледамо лице патријархалних норми. Хвала богу, оштроумни вратише душу свом селу и основаше матицу којој дадоше име „Завичајно друштво Дубрава Стари Трстеник“, у славу сеоске народне богомоље Врачеви – објашњава председник Надзорног одбора овог друштва, Витомир Недељковић.

Истог датума када је основано, Друштво је покренуло сеоски гласник „Дубрава“ у коме су и данас заступљене различите теме из свих области. Гласник је доступан свима и има конкретне рубрике, пише о напретку села, али и о кочничарима развоја. Пише се и о прегаоцима, дародавцима, иноваторима, о великанима у пољопривредној производњи.

Д. И.

РУМА

Обележен Свети Сава

Поводом празника Свети Сава у румском Геронтолошком центру „Срем“ организован је пригодан програм који су припремили чланови различитих секција радне терапије, а свој допринос је дао и хор ове установе. Поред химне светом Сави и других нумера, окупљени корисници могли су да чују биографију овог просветитеља и више песама које су му посвећене. У програму су учествовали Весна Мићковић, Босилка Војводић, Милош Мијушковић, Емилија Миљковић, Марија Бребановић и Драга Боснић.

Д. Р.

ВРАЊЕ

Одржана изборна скупштина

Недавно је у Врању одржана изборна скупштина Удружења пензионера „Независност“. Скупштини су присуствовали делегат Бранко Јовичић из Сопота и Новица Митић, регионални повереник за Пчињски округ. За председника је изабран Стојан Томић, Радица Веселиновић је повереник, Велибор Јовић председник надзорног одбора, а Милена Матић благајник.

Организован је и дочек Српске нове године и том приликом је уручен поклон у износу од десет хиљада динара једној породици за лечење болесне деце. Уз минималну цену у две месечне рате пензионери су дочекали Нову годину, весело уз музику и игру.

– У току године обезбедићемо огрев и остале потрепштине по повољној цени и условима плаћања – каже председник Удружења, Стојан Томић.

Р. С.

Стојан Томић

ГРБИЦЕ

Поклони за Савиндан

У основним и средњим школама у Крагујевцу обележена је школска слава Свети Сава. У основној школи „Свети Сава“ у селу Грбице код Крагујевца ученици су пригодним програмом поздравили госте након чега су се почастили домаћом трпезом, а малишани узраста до десет година су добили и поклоне. Обележавању школске славе и традиционалном сечењу колача, поред бројних гостију, наставника, родитеља, бивших ученика, присуствовали су и представници локалне самоуправе, који су ученицима уручили поклоне.

Скромна школска зграда у селу Грбице, коју свакодневно посећује двадесет двоје ученика од првог до четвртог разреда и осморо предшколаца, била је пуна малишана обучених у народну ношњу који су изговарали стихове у част светог Саве и својим талентом задивили и насмејали присутне.

Иначе, већ седам година заредом град Крагујевац на дан школске славе дарује ученике школа са сеоских подручја. Ове године је у 29 села подељено 700 пакетића деци узраста до десет година.

М. С.

АПАТИН

Светосавска свечаност

У Дому за старе и пензионере Апатин свечано је обележен 27. јануар традиционалним сценским и рецитаторским колажима посвећеним највећем српском светитељу, светом Сави. Након свечаног дела настављено је дружење корисника и запослених.

Д. А.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranka@pio.rs

Неравноправан положај осигураника

Редован сам читалац овог листа скоро десет година и немам примедби већ само похвале за њега. Зато и хоћу да напишем оно што ме годинама тишти а немам коме да испричам. Ради се о уплати доприноса за пензијско-инвалидско и здравствено осигурање за пољопривреднике. Иако се прича о равноправном третману осигураника запослених и пољопривредника, то уопште није тачно.

Пензијско осигурање пољопривредник мора да уплаћује редовно, иначе му се наплаћује камата, док у предузећима ако послодавац не уплати доприносе за одређени период, појави се држава и изврши повезивање стажа. За пољопривредника никада није омогућена таква олакшица.

И када је реч о здравственом осигурању постоје разлике: запослени у предузећу може да добије здравствене књижице за све чланове породице, а у пољопривредном домаћинству само ако за сваког посебно уплати допринос.

Затим, ако радник престане да ради у предузећу и уопште више не плаћа пензијски допринос, када наврши године живота може у пензију, а пољопривредник ако више није у могућности да плаћа, не може да се одјави, мора да плаћа како зна и уме или да покаже потврду да је негде запослен.

На основу свега овога питам се ко ће ове младе људе да убеди да се баве пољопривредом од које се иначе тешко живи.

Жарко Маринковић,
Смиловац

Некад и сад

Осигурање пољопривредних радника

Обавезно осигурање пољопривредних радника и слуга у пољопривредном раду, затим обавезно осигурање лица која су запослена пригодно и нестално у пословима кућанства за сада се не врши јер оно још није прописано посебним Статутом начина и устројства осигурања ових радника. Пољопривредни радници су Законом о осигурању радника обавезни на осигурање за случај несреће услед опасности несреће од котла или погона. На основу захтева власника удружења вршалаца уређено је то осигурање поново закључком управног одбора Средишњег уреда. Паушално осигурање радника при берби и сушењу шљива заведено је решењем Министра социјалне политике и народног здравља.

(Пензиони завод за службенике у Београду од 1938. до 1939. године, Београд, 1940)

Осигураници пољопривредници

Измене у Закону о пензијском и инвалидском осигурању, поред осталог, тичу се и статуса осигураника пољопривредника. До сада је, наиме, био обавезно осигуран носилац или минимум један члан домаћинства. Према новом Закону, обавезно су осигурани сви пољопривредници. По измењеном члану 13 Закона о ПИО, пољопривредници су дефинисани као лица која се баве овом делатношћу као носиоци пољопривредног домаћинства, носиоци породичног пољопривредног газдинства, и као чланови овог газдинства или мешовитог домаћинства ако нису корисници пензије или на школовању.

Ј. О.

Војни рок не иде у пензијски стаж

М. Пантић – Београд: Да ли постоји могућност да се војни рок укључи у пензијски стаж и ако може, како и на који начин? Био сам војник ЈНА од 12. 4. 1972. до 28. 6. 1973. године.

Одговор: Служење војног рока се никада, па ни данас, није признавало у пензијски стаж. Онима који су као и Ви војни рок служили пре 2003. године то време се никада неће моћи ни признати у пензијски стаж. По прописима који су ступили на снагу 2003.

Право на породичну пензију

Милан Радуловић – Краљево: Моја ћерка, рођена 1973. године, од рођења има здравствене проблеме, тј. вишеструко је ометена у развоју. Због тога је Основни суд у Краљеву њу потпуно лишио пословне способности, те се о њој, као и до сада, старамо супруга и ја. Центар за социјални рад је мене поставио за њеног старатеља. Имајући у виду наше године и здравствено стање, да ли по овом основу наша ћерка може да наследи моју или мајчину пензију? Ако може, шта бих ја могао за живота да урадим да би она то право остварила?

Одговор: Детету коме је трајно одузета пословна способност сигурно ће се признати и право на породичну пензију, јер је претходно неопходно било утврдити неспособност за самосталан живот и рад. Уз основну претпоставку да је Вашој ћерки ова неспособност утврђена пре 15. године живота, неће бити по-

ребно и утврђивање чињенице да сте је Ви као родитељ издржавали. Иначе, деца могу остварити право на породичну пензију по оба родитеља, тј. прво по једном родитељу који први премине, па онда и по другом родитељу, наравно ако су оба родитеља радила, односно била корисници својих личних пензија.

Услов за старосну пензију

Вера Вујичић – Чачак: Почела сам да радим 17. 5. 1981. године, што значи да у овој години пуним 30 година радног стажа. Рођена сам 20. 10. 1956. године и ове године пуним 55 година живота. Фирма је пред стечајем, па Вас молим да ми одговорите када ја испуњавам услов за старосну пензију?

Одговор: Због измене прописа из пензијског и инвалидског осигурања, Ви ћете пре испунити услов по годинама живота него по годинама стажа осигурања. Независно од тога када ће Вам престати радни однос и када ћете навршити стаж и код Националне службе за запошљавање, ако Вам радни од-

нос престане због стечаја или као технолошком вишку, пре ћете напунити 60 година живота него што ћете навршити стаж од 35 година за пуну пензију. За пет година, тачније 2016. године, када Ви навршите 60 година живота, за пуну пензију ће бити потребно 36 година и четири месеца стажа осигурања за жене.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Из инвалидске у старосну пензију

Љубинка Ђорђевић – Пирот: Рођена сам 4. 12. 1952. године. Имам 20 година и осам месеци радног стажа. Корисник сам инвалидске пензије од 50% као инвалид III категорије. Интересује ме када тачно стичем право на старосну пензију и када треба да поднесем захтев?

Одговор: Ви треба да сачекате до 4. децембра 2012. године када пуните 60 година живота, што је за осигураника жену довољно за остваривање права на старосну пензију и по измењеним законским прописима. Фонд ПИО за кориснике накнаде у висини 50% инвалидске пензије

сам води рачуна када корисник ове накнаде стиче право на старосну пензију и доноси решење о престанку права на ову накнаду са даном испуњења услова за старосну пензију. Захтев за остваривање права на старосну пензију ипак морате поднети лично надлежној филијали ПИО.

Минимум за пољопривреднике

Стевановић Радомир – Младеновац: Био сам земљорадник и уплатио сам 11 година пензијског стажа. Због повреде кичме и главе приликом обављања пољопривредних радова нисам био у могућности да даље радим и привређујем како бих уплатио и преостале четири године доприноса за остваривање пољопривредне пензије. Да ли постоји могућност да остварим право на половину пољопривредне пензије, а да остатак дуга буде одбијан од моје пензије?

Одговор: Ви сте вероватно сазнали да се неизмирени доприноси могу намирити од пензије, тако што би се од стечене пензије одбијала 1/3 до намирења дуга. Ово је могуће само у случају да осигураник има услове за остваривање права на пензију, што код Вас није случај. Да би се од пензије одузимао део на име доприноса, мора прво да се призна право, што са Вашим стажом од 11 година није могуће. Ви бисте морали да измирите доприносе за четири године и тек тада би могло да Вам се

призна право на старосну пензију. Тек тада би Вам се од стечене пензије одузимали други неизмирени доприноси, ако их има. У Вашем писму кажете да сте се повредили и разболели, али због Ваших година живота, а имате их преко 65, нема могућности да евентуално остварите право на инвалидску пензију, иако би за ту пензију био довољан и стаж од 11 година. То значи да се право на инвалидску пензију може остварити само до година потребних за остваривање права на старосну пензију.

СКАНДИНАВКА

Да ли сте знали ...

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	МУШКО ИМЕ	ЧЕТКАТИ ДЛАКУ КОЊА	ЕСКИМСКИ ОГРТАЧ	ГРАД У ИТАЛИЗИ	МИТСКИ ХЕРОЗ ИТАЛИЈЕ	ТЕЖИНА У КИЛОГРА- МИМА	ИНИЦИЈАЛИ ПЕСНИКА ПУШКИНА
НАУКА О РАВНОТЕЖИ СИЛА							
СЛАГАЋА МАШИНА							
НЕМОРАЛ							СРЕДИНА, СРЕДИШТЕ
ВРШИЛАЦ ВАРЕЊА, ЗАВАРИВАЧ							
ГРАД У АЛЖИРУ					8. И 7. СЛОВО ПЕВАЧИЦА БИЉАНА		
РАНИИ РУСКИ ДИПЛОМАТА, АНАСТАС							
ИНДУСТРИЈА ТЕПИХА (СКР.)			ВЕТРОГОЊА, ОБЕШЕЊАК (МАЂ.)	ОЗНАКА ЕНЕРГИЈЕ РОТИРАЈУЋЕ ТЕЛО		ОЗНАКА ТЕМПА СТРАНА ТРОУГЛА	
ВРСТА ЗМИЈЕ							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	СТАЈАТИ НА КИШИ	СТ. ИМЕ ДУНАВА ГРАД У ИТАЛИЗИ					
КРЕЧ, ВАПНО							СИМБОЛ НАТРИЈУМА
ОКИЋЕН, УКРАШЕН ЦВЕЋЕМ							
МЕСТО У СРБИЈИ						СИМБОЛ ТАНТАЛА ПИСАЦ, СТАНИСЛАВ	
РЕКА У СРБИЈИ							ГОРЧИНА ЛЕКОВА
СИМБОЛ УРАНА		МЕСТО У БОСНИ, КОД РОГАТИЦЕ	ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА СКРАЋЕНИЦА ПОШТЕ			ПРВО СЛОВО МЕСТО У ЦРНОЈ ГОРИ	
ГРАМАТ. НАЗИВ НЕКОГ МЕСТА							
ИСТРАЖИ- ВАЊЕ							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОСНОВНА ТАРИФА ОПУС (СКР.)			ЗАВАРЕНО МЕСТО ОЗНАКА ЦЕТИЊА			
ОВДАШЊИ (СКР.)			ЧИТАВИ, НЕОКРЊЕНИ ЛИТАР				
УЛИЦИЦА							

... да је пробни кинески путнички воз на линији Пекинг–Шангај постигао крајем прошле године рекордну брзину од 486 километара на час током тест-вожње пред отварање нове железничке линије између ова два града? То је највећа брзина немоодификованог конвенционалног путничког воза која је икад забележена.

... да, иначе, редован путнички воз на релацији Шангај–Хангзхоу вози просечном брзином од 350 километара на сат?

... да су недавно проглашени најбољи јавни превози у свету? На прва

три места су метрои у Токију, Москви и Тајпеју.

... да се највећа подземна железница на свету, свечано пуштена у рад 9. 9. 2009, у 9 сати и 9 минута, налази у Дубаију?

... да је најбржи аутомобил на свету SSC Ultimate Aero TT? У Гинисовој књизи рекорда да пише да му је брзина 411,76

км/ч, а опремљен је мотором јачине 1.183 КС.

... да најјефтинији аутомобил на свету, индијски „тата нано“, чија је основна цена око 2.200 долара, бележи много лошију продају него што се очекивало. Испоставило се да је тешко постићи да јефтино возило буде истовремено и добро.

Дејан Патаковић

Лековите мисли

У принципу, они који се богате на рачун народа, нису за принципе.

У богатству је најтеже остати човек.

До сада су Срби много личили на рибе. Пред светом су, углавном, ћутали.

Политичари су се одвојили од народа кад су видели како народ живи.

Лако је променити систем. Промените ви понашање људи!

Пошто смо сви равноправни, можда ће после професора и ђаци да штрајкују?!

Некад било сад се приповеда: „Кренем ја са породицом на Копаоник...“

Кажу да динар чврсто стоји. Али зато, због динара, морал стално пада.

Душан Старчевић

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: пробава, Радован, отесати, Палатин, а, Онек, см, орах, тиквани, крас, р, Нил, Идо, ојед, им, ветрина, ИВК, Кан, радост, Че, Инти, Мија, ј, Кона, аа, авалит, питамац, ић, гара